

Dr. Kolláth György

Az al-Dzsazira nevű arab nyelvű hírtelevízió nemrég Új pártok Magyarországon címmel riportfilmet sugárzott. Néven nevezett, „sugárzó” sztár volt a műsorban Bácsfi Diána, aki a többi között kifejezte rajongását Hitler és Szálasi iránt, sőt Szálasi állítólagos sírjánál tisztelgett. Beszélt – egy alkotmányos jogállamban reménytelen – pártalapítási elképzeléseiről. Aki látta, hallotta, gyalázkodó és gyalázatos antiszemita kirohanásokat is kapott. Bácsfi méltatta a muzulmánok szent háborúját, azt állítva, hogy a dzsihádnak sok szempontból hasonlító (!) a nemzetiszocialista eszmékhez. Sapiienti sat. Okos ember mindebből már biztosan érti: miről is van szó, mit akartak mondani és hallani a kamera mindkét oldalán. Fel sem mérték, hogy ez a párhuzam Európában mit jelent. Freud beszéd, ám Freud nivója alatt fényévekkel.

Cím Diána dzsihádjá

Dátum
2005.08.18.

A riportfilm alkalmat adott a hazai közpolitika jeleseinél álláspontjaik, jogfilozófiai elveik és jogalkotási törekvéseik közlésére. Írásom azt célozza, hogy magam is megosszam érveimet az olvasóval a megvetésre méltó neonáci magamutogatásról.

Undorral és sajnálattal tekintek azokra, akik itthonról az arab tévében pózoltak. Eddig én szánalmat csak halottak iránt éreztem, immár erkölcsi-politikai hullákat is sajnálok. Mit sem érdekel, hogy az al-Dzsazira nem közszolgálati tévé: az európai fogalmak szerint semmiképpen sem az. Egyszerűen volt prekoncepciója és talált madarat hozzá, ám nem mérlegelte, hogy a másik felet is megkérdesse. Lehet, hogy európai kultúrember nem is adta volna nevét, arcát a díszes kompániához. Azzal, hogy a honi média beszámolt az esetről, és módot adott azt helyre tenni, szerintem a dolog el is van intézve. Elvem, hogy a falrengető politikai baromságra politikai választ kell adni. Hiba, ha az állam elnyomó reflexszel válaszol kapitalis örültségekre.

Egy, az alapvető emberi jogokat tisztelő, nyitott, plurális demokráciában axióma, hogy még igaztalan, kóros hülyeségeket is szabad beszélni. Mintegy 90-95 %-ig szabad a pálya a demokraták és a nem demokraták előtt is: csupán a gyűlöletre uszítás tilos. A gyűlöletre uszítás pedig – bocsánat a képies kifejezésmódért – pont olyan, mint amikor a kutyámat uszítom a csibészre. Az nem uszítás, ha szólok neki, hogy majd a jövő héten meg kéne marni valakit. A verbális agresszió és a direkt, kétkezi (hentes)munka mégsem ugyanaz, legalább a büntetőjognak, az ultima raciónak kell köztük világos különbséget látni. Újságíró példáját átvéve: a célpont kijelölése és annak kilövése büntetőjogilag nem válhat eggyé. A Btk. rendszere omlana össze, ha itt - miért pont itt és csakis itt!? - egyenlőségjelet tennénk közéjük. Ennyit nem érhetnek Bácsfiék.

A magyar alkotmányos berendezkedés az amerikai jogi zsinórmértéket vette alapul. A szólásszabadság olyan alapjog, amely fokozott védelmet élvez, nélküle nincsen demokratikus társadalom, s ez a jog a véleményt annak érték-, és igazságtartalmától függetlenül megilleti. Nem az a kérdés tehát, hogy Bácsfiéknek igaza van-e vagy sem. Nyilvánvalóan nincs igazuk, de nem is ez a lényeg. Aljas, téves, gonosz, tudománytalan nézeteket hirdetnek, és ezt némelyikük talán pontosan tudja is. Valójában csak az a kérdés, hogy örültségeikkel átlépték-e azt a határt, amely közvetlen, tényleges, nyilvánvaló, mozgósító erejű veszélyt jelent bárkire (clear and present danger). Ha például azt mondanák: ásóra, kapára aztán menjünk-t verni: ez közösség elleni izgatás lenne (Btk. 269. §). Ennyi vér nyilvánvalóan - és szerencsére - nincs a pucájukban: ők e nélkül szeretnek virítani. Kiélvezik, hogy a demokrácia a maga ellenségeit is megvédi, békén hagyja, minimum hosszú pórásra engedi. Lenézi a mai magyar demokrácia – amúgy lázas – állapotát, helyzetét az, aki minden áron vélemény-büntettet kíván, s ezzel nagyjából a rendőrség útján, a maga részéről el is intézné a dolgot. Valójában a

Dr. Kolláth György

helyzet éppen a demokratikus játékszabályok miatt nehezebb és bonyolultabb. A bétékázás ui. pótmegoldás és zsákutca, X pedig nem lehet bírása Y szólásának akár hatalmon van, akár ellenzékben. Konjunkturális törvényt fabrikálni értelmetlen. 1989-90-ben plurális közbeszédet akartunk, azt ma sem visszanyesni kéne, hanem a politika eszközeivel vinni, terelni jó irányba. Aki pedig alantas célokra használja fel a demokrácia normáit, azt vessük meg, morális vonatkozásban tekintsük zombinak. Tanítványaimnál látom: ez az út nehéz, de járható.

De ha már mindenáron a jogot íránk át, akkor se mindegy, hogy merre indulunk el. A gyűlöletbeszédéből szabálysértést vagy újfajta bűncselekményt alkotni – alkotmányos elvek felrúgása nélkül - nem lehet. Ami alapvető, a rendszer lényegét illető alkotmányos korlátokba ütközik ma, az felszínesen moderált változatában is ilyen volna. Kár megadni a győzelem esélyét, ízet azoknak, akik nem fair módon játszanak. Vakvágány tehát a köznyugalom elleni bűncselekményből méltóság elleni deliktumot faragni. Járható út viszont, hogy a méltóságában megsértett közösség tagja önállóan is, a többiek nélkül polgári, személyiségi jogvédelmet kérhessen, kaphasson. Ha pedig sikerül az európai szervezeteknek megállapodniuk egy nemzetközi kartában, az irányadó lesz a honi jogra nézve is, tehát egységes, európai zsinórmérték fékezi meg azokat, akik verbális, illetve tetteges agresszióra kész(ül)nek.

A szó veszélyes fegyver, de verébre nem lőnek ágyúval. A verebet oda küldik, hessegetik, ahová való. Meginogni nem, de elborzadni akkor szoktam, ha a képernyőn az arab tv képeit látom. Ott más a tüzerő, és az ember – bármit is mond – keveset számít. Emberből, harci szóból még fölösleg is akad. Itthon meg pár félnótás momentán Mekka felé fordul: na bumm, és akkor mi van?!